

Hallituksen esitys Eduskunnalle obligaatiolainojen veronhuojennuslaiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Valtioneuvosto voi myöntää obligaatiolainoille ja muille joukkovelkakirjalainoille veronhuojennuksia näitä koskevan määräaikaisen verolain nojalla. Jos obligaatiolainalle myönnetään veronhuojennus, luonnollisen henkilön tai jakamattoman kuolinpesän veronalaiseksi tuloksi ei katsota obligaation korkoa eikä obligaation arvoa pidetä näiden veronalaisina varoina. Nykyistä lakia so-

velletaan vuosina 1982—1985 liikkeeseen laskettuihin obligaatiolainoihin. Esityksessä ehdotetaan, että säädettäisiin uusi sisällöltään nykyisen kaltainen obligaatiolainojen veronhuojennuslaki, joka koskisi vuosina 1986—1988 liikkeeseen laskettavia obligaatiolainoja. Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivänä joulukuuta 1985.

YLEISPERUSTELUT

1. Yleistä

Obligaatiolainojen veronhuojennuslain (785/81) mukaan vuosina 1982—1985 liikkeeseen lasketun suomenrahan määräisen obligaatiolainan korosta ja pääomasta myönnetään valtion- ja kunnallisverotuksessa veronhuojennuksia. Laki koskee obligaatioiden lisäksi myös muita valtion liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjalainoja.

Veronhuojennus voidaan myöntää sellaiselle yleisön merkittäväksi tarkoitettulle obligaatiolainalle, jonka laskee liikkeeseen valtio, kunta tai muu julkisyhteisö, kuntaenemmistöinen osakeyhtiö tai osuuskunta, elinkeinonharjoittaja tai luottolaitos. Käsitteen valtio on katsottu tässä yhteydessä kattavan myös valtion laitokset. Asia on tullut nykyisen lain voimassaoloaikana esille valtion viljavaraston obligaatiolainan liikkeeseen laskemisen yhteydessä.

Jos obligaatiolainan laskee liikkeeseen muu kuin valtio, veronhuojennuksen myöntämisen edellytyksenä on obligaatiolainalla hankittavien varojen käyttäminen investointien rahoittamiseen. Elinkeinonharjoittajan hakiessa huojennus-

ta edellytetään lisäksi, että varat käytetään sellaisen tuotannollisten investointien rahoittamiseen, joiden voidaan katsoa edistävän taloudellista kasvua, lisäävän kansainvälistä kilpailukykyä tai parantavan työllisyyttä.

Veronhuojennus voidaan myöntää enintään 12 vuoden pituiselle obligaatiolainalle. Nykyisessä laissa veronhuojennusta ei ole sidottu obligaation laina-aikaan siten, että obligaatiolaina olisi vain näiltä vuosilta toimitettavissa verotuksissa verovapaa, vaan huojennuksen saaneen lainan korko ja pääoma ovat verovapaat siitä riippumatta, milloin maksuliput on esitetty lunastettaviksi.

Käytännössä obligaatiolainojen veronhuojennukset ovat koskeneet lähinnä valtion liikkeeseen laskemia obligaatiolainoja. Tämän lisäksi huojennuksia on myönnetty kiinnitysluottopankkien obligaatiolainoille. Obligaatiomarkkinoiden rajallisuuden vuoksi kunnille tai muille julkisyhteisöille ei ole sitä vastoin voitu viime vuosina myöntää lupaa verovapaiden obligaatiolainojen liikkeeseenlaskuun.

Valtion lainanottoa on viime vuosina pyritty entistä enemmän suuntaamaan kotimaisille pää-

omamarkkinoille. Koska yleisön merkittäväksi tarkoitettujen obligaatioiden merkitys on lainanotossa keskeinen, tämän rahoitusmuodon jatkuvuuden turvaaminen nykyisen kaltaisilla ehdoilla on tärkeää. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että säädettäisiin uusi 3-vuotinen obligaatiolainojen veronhuojennuslaki, joka olisi sisällöltään nykyistä lakia vastaava. Samaksi ajaksi ehdotetaan säädettäväksi myös uusi talletusten veronhuojennuslaki, jota koskeva esitys on annettu eduskunnalle yhtäaikaan tämän esityksen kanssa. Laki koskisi näin ollen vuosina 1986—1988 liikkeeseen laskettavia obligaatiolainoja.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Liikkeessä olevien obligaatioiden pääomamäärä oli vuoden 1984 lopussa 21,4 miljardia markkaa, josta pääasiassa verovapaita yleislainoja oli 15,2 miljardia markkaa. Tästä valtion obligaatioiden osuus oli 12 miljardia markkaa ja kiinnitysluotto-

pankkien osuus 3,2 miljardia markkaa. Vuonna 1985 valtio laskee liikkeeseen uusia obligaatioita noin 5 miljardin markan määrästä ja kiinnitysluottopankit noin 1,3 miljardin markan määrästä. Verovapaiden obligaatioiden korko on nykyisissä laina-ajaltaan 5 vuoden lainoissa 9,75 prosenttia ja 10 vuoden lainoissa 10,75 prosenttia. Vuosina 1986—1988, joita ehdotettu uusi laki koskisi, arvioidaan laskettavan liikkeeseen uusia obligaatiolainoja noin 7—8 miljardin markan arvosta vuosittain. Koska obligaatiolainojen veronhuojennukset säilyisivät nykyisellään, myös niiden taloudelliset vaikutukset pysyisivät suunnilleen nykyisellä tasolla.

Verovapaiden obligaatioiden nykyiseksi vaikutukseksi varallisuusveron tuottoon voidaan laskennallisesti arvioida noin 50 miljoonaa markkaa sekä valtion tuloveron ja kunnallisveron tuottoon vähintään 400 miljoonaa markkaa. Arvioita tarkasteltaessa on kuitenkin otettava huomioon se, että ilman veronhuojennuksia obligaatiokanta ainakin nykyisin korkoehdoin olisi todennäköisesti huomattavasti nykyistä pienempi.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 §. Laki ehdotuksen 1 §:n mukaan veronhuojennus voitaisiin myöntää valtion- ja kunnallisverotuksessa vuosina 1986—1988 liikkeeseen laskettavan obligaatiolainan korosta ja pääomasta. Huojennus koskisi myös muuta valtion liikkeeseen laskemaa joukkovelkakirjalainaa.

2 §. Tässä pykälässä säädettäisiin veronhuojennuksen myöntämisedellytyksistä ja huojennusten myöntämisessä noudatettavasta menettelystä. Huojennuksen voisi myöntää valtioneuvosto yleisön merkittäväksi tarkoitettulle obligaatiolainalle, jonka laina-aika on enintään 12 vuotta. Lainan liikkeeseenlaskemislupa voitaisiin myöntää valtiolle tai sen laitokselle, kunnalle tai muulle julkisyhteisölle, kuntaenemmistöiselle osakeyhtiölle tai osuuskunnalle, elinkeinonharjoittajalle taikka luottolaitokselle. Kuten nykyisenkin lain voimassaoloaikana, valtion liikkeeseen laskemana lainana voitaisiin pitää myös valtion laitoksen mahdollisia obligaatiolainoja.

Jos lainan liikkeeseen laskijana olisi muu kuin valtio, veronhuojennuksen edellytyksenä olisi nykyiseen tapaan myös se, että lainalla hankitut varat käytettäisiin investointien rahoittamiseen. Elinkeinonharjoittajalta edellytettäisiin lisäksi,

että rahoitettavan investoinnin tulisi edistää taloudellista kasvua, lisätä kansainvälistä kilpailukykyä tai parantaa työllisyyttä.

3 §. Säännöksen mukaan obligaation arvoa ja sille maksettua korkoa ei pidettäisi luonnollisen henkilön eikä kotimaisen kuolinpesän veronalaisina varoina tai veronalaisena tulona, jos obligatiolle on myönnetty 1 ja 2 §:n mukainen veronhuojennus. Verovapauden kannalta ei olisi merkitystä sillä, milloin obligaatiolainan maksuliput on esitetty lunastettavaksi.

4 §. Tässä pykälässä säädettäisiin nykyiseen tapaan veronhuojennuksen hakemusmenettelystä silloin, kun lainan liikkeeseenlaskijana on muu kuin valtio.

5 §. Säännökseen sisältyisi valtuus antaa tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta aseutuksella.

6 §. Voimaantulo ja soveltaminen

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivänä joulukuuta 1985, koska vuoden 1986 tammikuussa liikkeeseen laskettavista obligaatiolainoista päätetään jo joulukuussa 1985. Sitä sovellettaisiin niihin obligaatiolainoihin, jotka lasketaan liikkeeseen vuosina 1986—1988. Nykyistä obli-

gaatiolainojen veronhuojennuslakia sovelletaan edelleen aikaisemmin liikkeeseen laskettuihin obligaatioihin näiden lainojen veronhuojennusajan loppuun saakka.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Obligaatiolainojen veronhuojennuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuosina 1986—1988 liikkeeseen lasketun suomenrahan määräisen obligaatiolainan korosta ja pääomasta myönnetään valtion- ja kunnallisverotuksessa veronhuojennuksia sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Mitä tässä laissa säädetään valtion liikkeeseen laskemasta obligaatiolainasta, sovelletaan myös valtion vuosina 1986—1988 liikkeeseen laskemaan muuhun joukkovelkakirjalainaan.

2 §

Valtioneuvosto voi myöntää veronhuojennuksen yleisön merkittäväksi tarkoitettulle obligaatiolainalle, jonka laina-aika on enintään 12 vuotta.

Veronhuojennus voidaan myöntää vain sellaiselle obligaatiolainalle, jonka laskee liikkeeseen:

- a) valtio;
- b) kunta tai muu julkisyhteisö, kuntaenemistöinen osakeyhtiö tai osuuskunta investointiensä rahoittamiseksi;
- c) elinkeinonharjoittaja sellaisten tuotannollisten investointiensä rahoittamiseksi, joiden voidaan katsoa edistävän taloudellista kasvua, lisäävän kansainvälistä kilpailukykyä tai parantavan työllisyyttä; tai
- d) luottolaitos lainojen antamiseksi b ja c

kohdissa tarkoitettujen investointien rahoittamiseen.

3 §

Jos obligaatiolainalle on myönnetty veronhuojennus, ei luonnollisen henkilön tai jakamattoman kuolinpesän veronalaiseksi tuloksi katsota obligaation korkoa eikä näiden veronalaisina varoina pidetä obligaation arvoa.

4 §

Jos muu kuin valtio on obligaatiolainan liikkeeseenlaskijana, päättää valtioneuvosto veronhuojennuksen myöntämisestä sen kunnan tai muun julkisyhteisön tahi elinkeinonharjoittajan taikka luottolaitoksen hakemuksesta, joka laskee obligaatiolainan liikkeeseen.

Veronhuojennusta koskeva hakemus on tehtävä valtioneuvostolle samalla kun haetaan säädettyä lupaa obligaatiolainan ottamiseen.

5 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1985.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 1985

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri Pekka Vennamo

